

Poročilo preiskovalne komisije o CNEN dostavili včeraj poslanecem in senatorjem

Komisija je ugotovila marsikatero nerednost in nekorektnost v poslovanju glavnega tajnika CNEN prof. Ippolita - Državni pravdnik rimskega prizivnega sodišča Saviotti začel zasliševanje prič v «zadevi CNEN»

RIM, 21. — Danes so razdelili poslanecem in senatorjem poročilo preiskovalne komisije, ki je pregledala poslovanje odbora za jedrsko energijo (CNEN), predvsem pa poslovanje njegovega glavnega tajnika prof. Ippolita, ki ga je minister za industrijo Togni suspendiral 3. septembra letos, po znani pomilki, ki se je vnela okrog te ustanove po vrsti članov voditelja PSDI Saragata. Hkrati pa je namestnik državnega pravdnika rimskega prizivnega sodišča Saviotti zaslišal danes prve priče v zvezi s to zadevo, potem ko je minister za industrijo dostavil to poročilo preiskovalne komisije sodišču v nadaljnji postopek.

Do kakšnih zaključkov je prišla ta komisija? Njeno poročilo je zelo obširno in podrobno (obsega 57 tiskanih strani) ter vsebuje vse podatke o poslovanju CNEN in njegovem glavnem tajniku prof. Ippolitu.

Poročilo je razdeljeno na enajst poglavij, na koncu pa so povzeti zaključki preiskave.

V prvem poglavju je opis ustroja CNEN in njegovih pristojnosti; v drugem poglavju so pojasnjene dejavnosti preiskovalne komisije; predelane so vsebne strani od 22. septembra 1960 do 3. septembra letos, ko je bil glavni tajnik te ustanove prof. Ippolito. Tretje poglavje posvečeno upravni komisiji CNEN, ki se je sestala v treh letih komaj osemkrat, v sedmih komisijah pa niso pripustili revizorjev. Četrto poglavje govori o osebnosti in organizaciji uradov: CNEN ima sedaj 2.402 namestencev; njihovi prejemki znašajo letno okrog 7 milijard in 500 milijonov (povprečno 2.910.000 lir na mesec). Tudi glede organizacije posameznih uradov ima komisija svoje pripombe in kritizira njihovo neukladnost.

Peto poglavje obravnava pravne in tehnične nasvete ter zameri, da se je za te nasvete obračal predvsem na zasebne pravnike (za kar je izdal več kot 2 milijonov), namesto da bi se obračal na državno advokaturu, hkrati pa pripominja, da se je CNEN prepogost obračal na letni strokovnjake, za kar je izdal trih letih več kot 300 milijonov.

Šesto poglavje obravnava pogodbe z zasebnimi podjetji za izvedbo doseženih del v višini okrog 4 milijard lir. Te pogodbe je glavni tajnik sklenil brez vednosti ministrstva. Sedmo poglavje obravnava poslovne pogodbe z zasebnimi podjetji za dobavo do največ 10 milijonov.

V sedmem poglavju se profesor Ippolito zameri, da je sam brez vednosti ministrstva za industrijo, sklenil 27. junija letos «sindikalni sporazum» z namestnikom CNEN, veljaven za razdobje junij 1963-januar 1964, kar bremeni CNEN za nadaljnji 305 milijonov.

Osmo poglavje zajema evropsko štoto potnih stroškov. Ippolito so plačevali potne stroške, ki jih je imel z zasebnimi potovanji v Cortino d'Ampezzo, kjer si je kupil stanovanje, ali pa v Benetke. Ko

stranke je objavila nocoj dokument z naslovom «Nota o sedanjih gospodarskih konjunkturah v Italiji in o politiki v zvezi z njimi».

Zaključki, ki izhajajo iz dokumenta, so: 1. Produktivni potencial italijanskega gospodarstva lahko zadovolji globalno povpraševanje, tudi če bi bilo večje od sedanjega, in zaradi tega je treba zavrniti valutne omejitve splošnega značaja.

2. Italijanski gospodarski sistem predstavlja vrsto strukturnih pomanjklivosti, ki povzročajo razpijanje bogastva in distribucijsko krivico, ki povzročajo predvsem napetosti in ozka grla na posameznih sektorjih, kar učinkuje na dvigovanje cen in dobičkov.

3. Ciniteleži, ki obrabljajo povpraševanje v cenah in napetosti na finančnem trgu in v plačilni vzročni listov in v pojavih neupanja in spekulacije.

Glede najemnih naštev dokumentov vrsto ukrepov, med katerimi so: 1. Blokada najemnin do 31. decembra 1964. 2. Priprava sistemskega načrta za dolgotrajne javne in zasebne investicije, ki vključuje načrtovanje javnih in privatnih podjetij.

3. Spremembe v organizaciji javne uprave. 2. Intervencije na področju urbanistike in gradbeništvu. 3. Intervencije na sektorju kmetstva in poklicne izobrazbe. 4. Reforma aparata javne intervencije v kmetijstvu, trgovini, trgovini s kmetijskimi pridelki in v zvezi s kmetijskimi pridelki, ki na katera se zatekajo davčni ukrepi. 5. Ustanovitev ustanov za razvoj kmetijstva in nove smeri agrarne politike. 6. Reforma delniških družb in odobritev zakona proti monopolom. 7. Reforma določenih zakonodaj, ki določa države izdatke in dohodke in sestavljanje proračuna. 8. Reforma davčnega sistema. 9. Ustanovitev centralne risikova, ki naj omogoči bankam, da v celoti ocenijo realni položaj klientov.

MOSKVA, 21. — Moskovski radio je javil, da je danes odpotevala ZDA sovjetska delegacija, ki se bo razgovarjala o trgovskih zadevah.

V tretjem delu govori dokument o dolgoročnih ukrepih. Predvsem predlaga ustanovitev stalnega urada za programiranje. Zadevna politika se bo lahko začela izvajati šele po predhodnem razdobju, v katerem bodo potrebni naslednji ukrepi: 1. Spremembe v organizaciji javne uprave. 2. Intervencije na področju urbanistike in gradbeništvu. 3. Intervencije na sektorju kmetstva in poklicne izobrazbe. 4. Reforma aparata javne intervencije v kmetijstvu, trgovini, trgovini s kmetijskimi pridelki in v zvezi s kmetijskimi pridelki, ki na katera se zatekajo davčni ukrepi. 5. Ustanovitev ustanov za razvoj kmetijstva in nove smeri agrarne politike. 6. Reforma delniških družb in odobritev zakona proti monopolom. 7. Reforma določenih zakonodaj, ki določa države izdatke in dohodke in sestavljanje proračuna. 8. Reforma davčnega sistema. 9. Ustanovitev centralne risikova, ki naj omogoči bankam, da v celoti ocenijo realni položaj klientov.

MOSKVA, 21. — Moskovski radio je javil, da je danes odpotevala ZDA sovjetska delegacija, ki se bo razgovarjala o trgovskih zadevah.

Jutri v Ženevi sestanek Piccioni-Kreisky v zvezi z južnotirolskim vprašanjem

Zahteva za nov zakon o «Federconsorzi» - Leone je potrdil, da bo vlada odstopila 31. t.m. - Togliatti o politiki levega centra Na pokrajinskih kongresih PSI prevladala avtonomistična struja

RIM, 21. — Pojutrišnjem se bosta v dvorani Alabama v «Hotel de Ville» v Ženevi sestala zunanja ministrica Italije in avstrijska delegacija, ki jo vodi zunanji minister Kreisky, pa bo prispevala zvečer.

Sestanek, ki bo v sredo v Ženevi, bo za peti sestanek zunanji ministri Italije in Avstrije v zvezi z Južno Tirolsko. Prvi sestanek je bil 27. in 28. januarja 1961 v Milanu; drugi 24. in 25. maja istega leta v Celovcu; tretji je bil 24. junija istega leta v Zuerichu, četrta pa 31. julija 1962 v Benetkah. Medtem je italijanska vlada ustanovila komisijo devetnajstih, ki je proučevala južnotirolsko vprašanje.

Po sestanku v Benetkah je sledila daljša pavza, najprej zaradi volitev in vladne krize v Avstriji, zatem pa zaradi voilnih zadev in zaradi odločitve v Italiji. Nato so se odnošila med obema državama poslabšala zaradi novega vala terorističnih atentatov na Južnem Tirolskem, zaradi česar je bil nov sestanek mogoč šele sedaj.

Predsednik poslanske zbornice je v začetku danšnje seje sporočil, da je minister za kmetijstvo, Mattarella položil v tajništvo dokumente, ki se tičejo gospodarsko-financijske stanja glede upravljanja kmetijskih pridelkov in žita, ki se uvažajo, in ki ga je država poverila «Federconsorzi». Dokumenti so na razpolago poslancem.

Toda s tem ni še zadeva zaključena. Minister Mattarella bo moral odgovoriti na vprašanja socialističnega poslance Bonacine, ki zahteva pojasnila o odnosih med «Federconsorzi» in kmetijskimi združenji.

Na sestanku, ki ga je v Rimu sklical sindikat namestnikov kmetijskih združenj, so postavili zahtevo po novem zakonu o «Federconsorzi» in po drugih ukrepih.

delu in socialni pravičnosti. Toda za to je potreben preokret v zunanji notranji in gospodarski politiki.

Zatem je Togliatti izjavil, da se problem razširite demokratične ne postavlja samo v Italiji, temveč v vsej kapitalistični Evropi. V vsej Evropi je namreč nastal nov položaj, nastali so ugodni razmerji, v katerih dozoreva zalet, ki prihaja od delavskega razreda, od delavskih množic in od srednjih slojev in ki nalaga konservativnim dejelom, da se osvobodijo konservativnih in avtonomističnih režimov.

Poudaril je dalje, da se v tem okviru postavlja tudi na nov način vprašanje enotnosti političnega gibanja delavskega razreda, ki naj premagi sedanji razkol. To vprašanje je bolj kot kdajkoli aktualno v Italiji in se je postavilo tudi med pripravljanimi govori za kongres socialistične stranke. Glede tega je Togliatti izjavil, da so odločilne točke naslednje: a) živa solidarnost, toda ne identifikacije v odnosu do režimov, ki temeljijo na oblasti delavskega razreda in delovnih množic; b) možnost za delavsko gibanje za-

hodne Evrope, da gre po poti napredne in miroljubne demokracije socializma naproti, torej v drugih oblikah, kakor so tiste, katerim sledijo druge države; c) definicija gospodarskih in političnih reform, katerih izvedba larko spremeni strukturo kapitalističnega sveta in odpre nove pot za predvsem delavski razred in vodstvo države; d) organizacija oblasti delavskega razreda, povezanega s srednjimi sloji in z delovnimi množicami v novem bloku socialistični sil, ki naj omogoči popolno spoštovanje in razvoj demokratskih svobod in človeške osebnosti.

Vodstvo socialistične stranke je objavilo poliarne podatke s predkongresnih zborovanj pokrajinskih federacij. Manjkajo še popolni podatki federacije iz Raguse. Potem se v Trapaniju ter iz Belluna, kjer ni bilo kongresa zaradi nesreče pri Vaiontu. Iz podatkov izhajajo, da je avtonomistična struja dobila 57,17 odstotka glasov (pri prejšnjem kongresu 55,09 odst.); v prejšnjem kongresu je dobila 38,8 odst. (prej 41,92 odst.); Pertini 2,22 odst. (prej 1,10 odst.); krajevne resolucije 0,71 odstotka. Vzdramljen glasov je 1,06 odst. (prej 1,84 odst.).

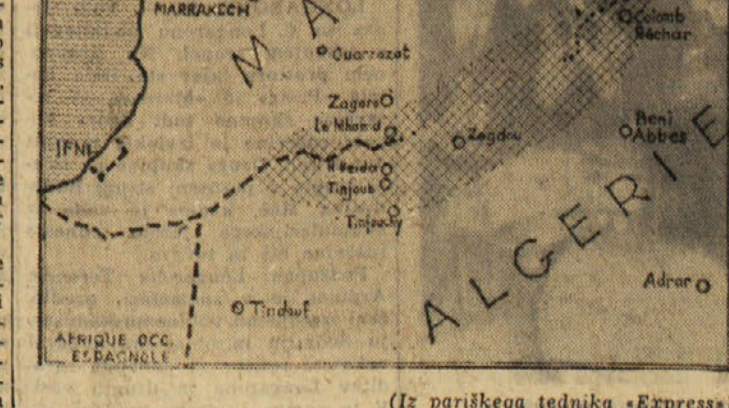
Alžirski voditelji se še dalje trudijo za ureditev alžirsko-maroškega spora

Haile Selasi prišel predčasno v Alžir - Maroko odklanja posredovanje Arabske lige - Novi boji pri Tinzubu - Maroški vojaki nočejo streljati na Alžirce

ALŽIR, 21. — Vsi glavni afriški arabski voditelji se trudijo, da bi dosegli od Maroka in Alžirije, da bi obnovila neposredno pogajanja za mirno rešitev nastalega spora. Tunizijska tiskovna agencija javlja, da se nadaljuje priprave za sestanke treh zunanjih ministrov Magreba, ki je določen za ponedeljek, 28. oktobra. Tunizijska in maroška vlada sta sporočili, da sta pripravljena udeležiti se tega sestanka; alžirska vlada je predlog načelno sprejela. Zvedelo se je, da je tunizijski predsednik Burgiba poslal Ben

Beli novo pismo, v katerem ga prosi, naj pošlje na sestanek svojega zunanjega ministra.

Danes je prišel v Alžir etiopijski cesar Haile Selasi, ki bo skupaj posredovati za ureditev spora. Njegov uraden obisk je dolga

(Iz pariškega tednika «Express».)

Nocoj bo na slovesni seji generalne skupščine OZN govoril maršal Tito

Pred tem pa se bo sestel z generalnim tajnikom OZN U Tantom Laskavi članki o maršalu Titu v vodilnem ameriškem časopisju

NEW YORK, 21. — Predsednik republike maršal Tito, ki je včeraj dopoldne prispel z letalom iz Williamsburga v New York, je včeraj popoldne v newyorskem hotelu «Waldorf Astoria» počival in se razgovarjal z državnim tajnikom Kočo Popovićem, voditeljem jugoslovanske delegacije na zasedanju generalne skupščine Vladimirskim Popovićem, jugoslovanskim veleposlanikom v Washingtonu Mičunovićem, stalnim zastopnikom Jugoslavije v OZN Pavličevićem in z drugim sodelavci. Verjetno se je Tito pripravil na svoj govor, ki ga bo imel jutri na slovesni seji generalne skupščine.

Medtem je njegova soproga v spremstvu soproge šefa ameriškega protokola obiskala muzej moderne umetnosti, Peté aveniju, Broadway, Metropolitansko opero in Prvo avenijo, kjer je sedež OZN.

Zvečer je maršal Tito v hotelu sprejel posebnega odposlanca predsednika alžirske republike Mohameda Jazida, ki mu je izročil pismo predsednika Ben Bele. Predpostavljamo se, da se pismo nanaša na alžirsko-maroški spor in na položaj na meji obeh držav.

Danes dopoldne je Tito obiskal znan ameriški univerzo v Princetonu, v sklopu katere je tudi inštitut za raziskovanje ioniziranih plinov. Pred vzhodom v inštitutu so maršala Tita pozdravili predsednik univerze Robert Go-

stivo Jugoslavije, prikazal povojni razvoj Beograda in se dotaknil tudi zunanje politike Jugoslavije. Ranković je v zvezi s tem poudaril, da je Jugoslavija resno zainteresirana za mir in se zato dosledno zavzema za vestransko in enakovredno mednarodno sodelovanje. Mir je v današnjih pogojih edina alternativa uničevalni vojni, a miroljubna koeksistenca je edina realna podlaga, na kateri lahko slonijo mednarodni odnosi.

Spomenik padlim dijakom v Kragujevacu

BEograd, 21. — Kragujevac, glavno mesto Šumadije, je danes obudil spomin na enega najbolj tragičnih dni v svoji zgodovini, na 21. oktobra 1941, so se nemški fašisti ustrelili nad 7000 rodoljubov, med njimi dijake in profesorje višjih razredov gimnazije, in na 21. oktobra 1944, ko so partizanske enote skupno z enotami Rdeče armade po sedemdesetih borbah mesto osvobodile. Ob obletnici so proslavili s polaganjem vencev na osrednjo grobnico in z odkritjem spomenika ustreljenim dijakom. Odkritja spomenika se je udeležilo nad 50.000 meščanov in ljudi iz okolice, številni državni in politični funkcionarji ter kulturni in javni delavci Srbije, študentski delegacije borcev za mir iz eksoslovaške in delegacija češko-slovaške vasi Lidice, ki so jo Nemci popolnoma uničili. Na spomenik so položili številne vence.

Prispevki za Skopje iz Italije

RIM, 21. — Jugoslovansko veleposlanstvo v Rimu je poslalo v Skopje znesek 15 milijonov 290.000 lir kot pomoč prizadetemu prebivalstvu Skopja. Ta znesek je jugoslovansko predstavništvo prejelo v razdobju od 27. julija do 20. oktobra letos od italijanskih državljanov, podjetij in ustanov, od inozemskih turistov v Italiji in jugoslovanskih državljanov, ki žive v Italiji. Jugoslovansko veleposlanstvo še vedno dobiva nova denarna nakazila. To je samo del pomoči, ki so jo Italijanski državljani zbrali za prizadete po potresu v Skopju. Vrsta podjetij in ustanov je poslala svoje prispevke tudi v zvezi z letosnim letosnim praznikom v Trstu, mnogi pa so poslali pomoč naravnosti v Jugoslavijo. Med večjimi zneski, ki jih je prejelo jugoslovansko veleposlanstvo v Rimu, je prispevek nekega podjetja, ki je darovalo 5 milijonov lir, rimske občine 3 milijone lir, vlade republike San Marino in pokrajinske uprave Ravenne po en milijon lir, pokrajinska uprava Val d'Aoste in italijanski Rdeči križ iz Trenta po 600.000 lir, pomorske agencije Tirreno iz Neaplja 200 tisoč lir, poštotelegrafski ušlublenci in pleskarji 100.000 lir.

Rankovićev govor ob 19-letnici osvoboditve Beograda

BEograd, 21. — Na velikem zborovanju, katerega se je udeležilo nad 150.000 prebivalcev Beograda in okolice, je bila včeraj proslava 19. obletnice osvoboditve Beograda in zaključka dela na avto cesti Bratisva in enotnosti, ki so je pričela gradnja leta 1945. Jugoslavije pred petnajstim leti. Na zborovanju je govoril predsednik republike Aleksander Ranković, ki je med drugim omenil pomen avto ceste za gospodar-

DANES

Maroška pohota, tanki, topništvo in letalstvo so včeraj vnovič napadli Alžir čete pri Beidi in Tinzubu, toda bili so odbiti. Hkrati pa se je maroška posadka v Lu uprla svojemu poveljstvu, ker ni hotela streljati na svoje alžirske brate, toda oddelki kraljevske vojske so bombardirali vas in povzročili številne žrtve med civilisti. Burgiba, Haile Selasi, Nkrumah, jordanski kralj in predsednik Naser nadaljujejo posredovanje za ustavitve sovražnosti. V Kairo pa je prispeval v nedeljo alžirska delegacija na razgovore z Arabsko ligo, medtem ko je maroška vlada še prej njeno posredovanje odbila.

Dokument PSI o gospodarstvu

RIM, 21. — Gospodarska sekcija vodstva italijanske socialistične

BUTLER ZUNANJI MINISTER VELIKE BRITANIJE

Lord Home o sestankih na trhu in zunanjih ministrov

LONDON, 21. — Lord Home je včeraj objavil seznam članov nove britanske vlade. V novi vladi so skoraj vsi Mac Millanovi ministri. Za novega zunanjega ministra je bil imenovan R. A. Butler, ki je bil v prejšnji vladi podpredsednik in minister za Srednjo Afriko.

Iz zunanjega ministristva je odšel dosedanji namestnik zunanjega ministra Edward Heath, ki je vodil pogajanja o pristopu Velike Britanije k evropski gospodarski skupščini. Heath je dobil funkcijo državnega tajnika za industrijo, trgovino in lokalne gradbene probleme. Frederick Erroll je postal minister za električne centrale. Nova osebnost v vladi je bivši finančni minister Selwyn Lloyd. Postal je čuvav državnega pečata in predsednik splošne zbornice.

V vladi so obdržali iste položaje lord Hallahan, Reginald Maudling, Peter Thornycroft, Duncan Sandys in drugi. Minister za obrambo Joseph Godber je postal minister za delo.

Lord Home je govoril nocoj po televiziji. Izjavil je, da Velika Britanija ne bo za sedaj vložila nove

Zavrjnjen sprejem Kitajske v OZN

NEW YORK, 21. — Glavna skupščina OZN je zavrnila albansko in kambodsko resolucijo, ki je zahtevala izključitev Formoze iz OZN in sprejem LR Kitajske. 41 delegacij je glasovalo za resolucijo, 57 proti njej, 12 pa se jih je vzdržalo. Sovjetska zveza, Indija in Velika Britanija so glasovale za resolucijo, Francija in ZDA pa proti njej.

Lansko leto je za sprejem Kitajske glasovalo 42 delegacij proti 55, vzdržalo se jih je 12.

Maroški kralj Hasan

ČETRTI «MLADINSKI DAN» NA STADIONU I. MAJ

Dr. Mirko Rupel

Mladina odločno zahteva uresničitev pravic slovenskega ljudstva v Italiji

V svojem govoru je predstavnik Mladinske iniciative obsodil krivično ravnanje občine ob postavitvi spomenika padlim borcem za svobodo na pokopališču pri Sv. Ani

Pogled na dvorano med govorom

Četrti «mladinski dan», četrti praznik vse slovenske zamejske mladine je bil ponoven dokaz strjenosti mladih slovenskih sil, dokaz enotnosti v trajni borbi za dosedanji tisti pravici, ki jih jamči republiška ustava in londonski memorandum naši manjšini kot enakopravnim državljanom italijanske republike. Slovenska mladina se je tudi v nedeljo polnoštevilno zbrala na stadionu I. maja, da ponovno izpriča na četrti, še tradicionalnem mladinskem dnevu svojo voljo in svojo odločenost, da se upre vsem poskusom novih fašistov, ki te dni razsajajo po mestnih ulicah, ter vsem poskusom skrajne desnice, ki se pod pretvezo obrambe Italijanstva v Trstu zaganja proti naši manjšini, proti nam Slovincem ter ignorira vse podpisane mednarodne sporazume, ki jamčijo našemu življu obstoj in delovanje kot polnopravnim italijanskim državljanom.

Pred zbrano množico mladih ljudi je na nedeljskem četrti mladinskem dnevu imel pozdravni govor Stojan Spetič, ki je dejal:

Stojan Spetič

Pozdravljam vse prisotne in se vam zahvaljujem za udeležbo na tem našem četrtim mladinskem dnevu. Mladinski dan je postal za nas že tradicija in ravno zaradi tega, ker je postal že vsakoletna potreba je nujno, da postane resnični izraz volje slovenske mladine na Trzaskem, Gorškem in iz Beneške Slovenije.

Kakor vsako leto, tako se je tudi letos MI odzvala in izpolnila svojo dolžnost; ter organizirala mladinski dan, dan borbenosti slovenske mladine.

Ravno tako je vsako leto potrebno, da se dotaknemo naših problemov in napravimo kratek pregled, da spoznamo stanje, v katerem smo. Ni ga bilo leta do sedaj, da bi se ne pridružil neresničnemu problemu slovenske manjšine še kak nov; ni ga leta, da bi se ne pridružil dolgemu seznamu krivic, ki jih mora utrpeli naša manjšina, še kaka nova krivica.

Tokrat je na vrsti nezasišana krivica, ki je doletela naše padle, tiste torej, ki so darovali svoja mlada življenja, zato da bo naš narod svobodan, zato da bi lahko živeli v novi, demokratični družbi, ki bi znala popraviti vse krivice, ki nam jih je prizadelo dvajsetletje fašizma.

V nedeljo 8. septembra je bil na pokopališču pri Sv. Ani odkrit nagrobni spomenik okrog 300 padlim partizanom in civilnim žrtvam fašističnega nasilja. Dolgo vrsto let je trzaski antifašizem čakal na ta dan, toda žal moramo ugotoviti, da niso občinske oblasti izpolnile pričakovanih velike večine trzaskega prebivalstva in še zlasti ne slovenske skupnosti. Kljub protestom, opozorilom in željam antifašističnih organizacij, organizacij bivših partizanov, je bil odkrit spomenik z dvomnim napisom «Alle vittime della guerra 40 - 45».

Padli, ki ležijo sedaj v skupnem grobu in katerim je bil postavljen spomenik, so šli prostovoljno in iz velikega idealizma v borbo proti nacifazizmu. Dobro so se zavedali, da so s to svojo odločitvijo spravili v nevarnost svoja življenja. V tej borbi so padli, več kot 18 let so čakali na vidneje priznanje za največ, kar so lahko dali za to, da bi bilo nam, ki smo ostali, bolje. Nazadnje so na napisu na spomeniku samo črtve.

Vsa čast žrtvam, toda prostovoljni, zavestni borci proti krivici niso žrtve, so JUNAKI!

Toda to še ni vse. Velika večina padlih junakov je bila sloven-

stič rovarila po šolah in skušala izpremeniti protest skrajne desnice proti novemu srednjemu levičarski občinski upravi v šovinistične protislovenske izjave. To se je tudi zgodilo, toda zavedati se moramo, da je pa vseeno položaj drugačen. Ko so bile v Trstu v februarju leta 1961 fašistične demonstracije, je po ulicah demonstriralo nekaj tisoč razdivjanih in s sovražljivostjo napolnjenih pobalnih. Tokrat pa je vse fašistično prizidevanje spravilo na ulice komaj nekaj sto ljudi in to šele večeraj po šestdnevni samo delni uspehi poskusih. Fašisti so tokrat izločili in to jasno dokazuje dejstvo, da jim ni v celnem tednu uspelo mobilizirati srednješolske mladine, da bi stavkala, klub obsojanja vrednemu filofašističnemu zadržanju nekaterih šolnikov. Demonstracije in razgrajanje je velika večina prebivalstva obsojala.

Večera je bila demonstracija, toda vsem bo gotovo znano, da je prvotno nastopila na ulicah tudi naša mladina; v spontani protidemonstraciji, katere se je udeležilo po številu italijanskih in slovenskih antifašističnih mladincev in mladink, ki so se navlečali gledati to drhal, kako nemoteno postopa po mestnih ulicah in vpije za morje in sciasis.

Te demonstracije so nastale v zvezi z novo usmeritvijo občinske uprave. Ta mesec se je namreč osnovala v občinski svetovi večina, ki je opustila zastareli center in stopila na pot srednjekolevičarske usmeritve. Položaj je bil namreč tak, da je bila KD zaradi vztrajne borbe delavskih množic oslabljena in prisiljena, da sprejme novo usmeritev, ki pomeni iskanje sodelovanja z eno izmed strank delavskega razreda.

Mi menimo, da pomeni uresničitev vlade, deložnih, pokrajinskih in občinskih odborov, v katerih odločno sodelujejo tudi predstavniki italijanske socialistične stranke važen mehanizem v razvoju demokracije, za privrženejsi delci sadov dela, za aktivnejše sodelovanje za ohranitev miru na svetu in istočasno tudi za rešitev najnujnejših vprašanj, ki zadevajo slovensko skupnost, ki živi v Italiji.

Ob tem važnem političnem mehanizmu slovenska mladina na tem zborovanju poudarja zahteve, ki so jih sestavili predstavniki vseh političnih strank v katerih so vključeni Slovinci in vseh slovenskih kulturnih ter drugih organizacij kulturnih ter drugih organizacij vseh slovenskih letnega leta, ko so skupno podpisali spomenico v zvezi z ustanovitvenim deželo Furlanija-Juljskega krajinja.

Te zahteve so naslednje: 1. Pripadniki slovenske narodne skupnosti smejo svobodno uporabljati svoj materni jezik v osebnih in uradnih odnosih s političnimi, državnimi in sodnimi oblastmi, s pravico da prejmejo v svojem jeziku tudi odgovor, dokumente in potrdila.

2. Da se v organiki deložnih, pokrajinskih in občinskih uradov določi primerno število funkcionarjev, ki popolnoma obvladajo slovenski jezik.

3. Da se slovenski narodnostni skupnosti na vsak način zajamči primerno predstavnost v deložnem svetu in v komisijah ter organiki, ki obravnavajo gospodarska in kulturna vprašanja, katere zadevajo Slovence.

4. Da se na področjih, kjer prebivajo Slovinci uvedejo poleg italijanskih krajevnih napisov tudi slovenski.

5. Da se vzgojnim, kulturnim, socialnim in športnim organizacijam narodnostne manjšine zajamči enakopravno ravnanje, tudi kar zadeva uporabo prosvetnih zgradb in drugih naprav ter radia in kar zadeva pomoči iz javnih sredstev.

Končno zahteva omenjena spomenica, da se na njej s ničemer preudicirati narodnostni sestav pokrajini in občin in točno navaja fašistične protislovenske zakone, katere je treba ukiniti.

Te zahteve niso nič bistveno nove in bi morale biti za trzasko pokrajino uresničene že na osnovi londonskega sporazuma in posebnega statuta iz 1954. leta.

Dr. Rupel ima velikanske zasluge za odkrivanje, zbiranje in urejanje slovenskih jezikovnih spomenikov. Predsedem je zaslužen za zbiranje in objavo gradiva o slovenskih protestantskih pisih, s katerimi je seznanil širok krog čitateljev. Veliko delo je opravil tudi v jeziku, saj je bil eden izmed sestavilavcev obeh zadnjih izdaj Slovenskega pravopisa. Toda ni se omejil le na znanstveno delo, marveč si je pridobil velike zasluge tudi pri širjenju lepe slovensčine med široke ljudske plasti. Med drugim je dolgo leta vodil jezikoslovne pogovore po radiu. Kot dolgoletni ravnatelj narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani je mnogo prispeval, da je doignil na visoko strokovno raven.

Svoje globoko znanje pa je razdal tudi na drugih področjih. Tako je npr. pripravil izdajo Simona Gregorčiča, Josipa Jurčiča itd. Predal pa je tudi Držičevega «Dunda Maroja» ter ljudskega «Botra Andraža» ter priredil Goldonijeve «Baruffe chiozzotte» v «Primorske zdrave». Obe deli je prvo igralo Slovensko gledališče v Trstu.

Mirko Rupel se je rodil 28. avgusta 1901 v Trstu očetu Jakobu in materi Elviri, hčeri slovenskega politika s Proseka Ivan Naberjaka. Po osvojeni štiri in gimnaziji v Trstu se je po zloemu Austro-Ogrski s študijem vrnil v Ljubljano in tu magistriral na filozofski fakulteti ljubljanske univerze je študiral slavistiko in romanistiko in doktoriral 27. junija 1923. Jeseni istega leta je postal suplent na trgovski akademiji v Ljubljani. Medtem je s stipendijo francoskega ministrstva za prosveto študiral osem mesecev na Sorboni v Parizu. Od leta 1926 je bil suplent in kasneje profesor na klasični gimnaziji v Ljubljani do preemstitve v Narodno in univerzitetno knjižnico 13. novembra 1946, katere ravnatelj je bil do smrti. V letih 1946-50 je na akademiji za igralsko umetnost honorarno predaval o-

Prvo turistično srečanje v Molvenu. Po daljšem Spetičevem govoru sta prisotne mladince in mladinke pozdravila v imenu Centralnega komiteja Ljudske mladine Slovenije Dino Pucer iz Kopra ter Ivan Gurli v imenu občinskega komiteja Narodne mladine Hrvaške z Reke. Gostje na mladinskem dnevu so bili tudi Janez Kulbič od okrajnega komiteja Ljudske mladine Slovenije ter Branko Stojanovič, vodja delegacije okrajnega komiteja mladine iz Kopra.

Po uradnem govoru in pozdravi je sledil zabavni spored, pri katerem so nastopili mladinci iz Trsta in Gorice z raznimi skeči in šaljivimi točkami ter z glasbenimi in pevskimi vložki. Kulturni, skoraj improvizirani spored, je vsestransko navdušil prisotne, ki so se od srca nasmejala prikaznim prizorom povečini iz taborniškega življenja, popoldne pa je bil tudi živahen športni spored, nato pa ples.

PRVO TURISTIČNO SREČANJE V MOLVENU

Osrednja snov letošnjih razprav je «Zimovanje v alpskih središčih»

Izredno pozornost so pritegnili podatki jugoslovanske ekonomistke Zorice Ivkovič o dohodkih od turizma

(Od našega dopisnika) MOLVENO, 21. — V nedeljo dopoldne se je pričelo v Molvenu (Trident) prvo turistično srečanje na Paganelli. Osrednja snov razprav letošnjega srečanja je «Zimovanje v alpskih središčih».

Organizatorji (Pokrajinska ustanova za turizem v Tridentu ter Avtonomna letovišarska ustanova Molveno-Andalo) so za to srečanje izbrali Molveno, majhen kraj za Paganello ob lepem, štiri in pol kilometra dolgem jezeru. Toda ta majhen kraj postane velik, ko se napolnje vsi tukajšnji hoteli, ki pogoj za tako sodelovanje načelo, da je treba konkretno pričeti reševati vprašanja slovenske skupnosti, ki živi v Italiji in to tako v trzaski, gorški kot videmski pokrajini. Ze sedaj je treba doseči pričetek uresničevanja zahtev, ki so navedene v spomenici vseh strank in organizacij, ki vključujejo Slovence.

Uvodnih besedah in pozdravi — s počastitvijo žrtve Longarona — je predsedstvo prevzel poslanec Heifer, bivši podtajnik v ministrstvu za pridelitve in turizem. Prvi referat pa je imel dr. Luigi Volpicelli, redni profesor za pedagogiko na univerzi v Rimu. Govoril je o šoli in zimskih političnih. Njegov referat je bil zelo zanimiv, saj je bilo spodbudno

V LONGARONU NADALJUJEJO Z ISKANJEM TRUPEL

Podžupan je nakazal pogoje za obnovitev Longarona

Prebivalcem se niso izplačali škode, ki so jo utrpeli v zadnji vojni

LONGARONE, 21. — Tudi danes so v Longaronu nadaljevali z iskanjem trupel. Na izravnanem prostoru, kjer sta stala hotela «Posta» in «Marina», so reševalne skupine tudi danes kopal ruševine in izvlekli iz njih dve trupli. Druge skupine pa iščejo trupla v posušeni strugi hudournika Mae, kamor je voda iz akumulacijskega jezera odnesla ruševine hiš in tovarn.

Podžupan Longarona Terenzio Arduini je v spomenici, predloženi izrednemu vladnemu komisarju Sedatiju in oblastem, nakazal nekatere rešitve za ponovno zgraditev Longarona in drugih vasi. V ta namen je treba najprej od-

drski jezik, od jeseni 1949 pa je predaval na univerzi starejše slovensko slovnost. Organizacijsko se je udeleževal v Slavističnem društvu in Društvu bivših študentov. Bil je urednik Znanstvenega vestnika Akademike založbe. Uredil je drugi Trubarjev zbornik. Od septembra 1952 do marca 1953 je kot stipendist Unesca študiral bibliotekarstvo Francije, Švice in Belgije. Bil je tudi član sveta za kulturo in prosveto LRS in član Komisije za slovensko gramatiko in pravopis pri SAZU. Za sodelovanje pri Slovenskem pravopisu leta 1950 je prejel Prešernovo nagrado.

Po pobudah, ki jih je dobil na univerzi, zlasti od prof. Kidriča in Ramovša, je začel pripravljati slovensko reformacijo in protireformacijo in se ukvarjal s slovensko opisno slovnostjo, literarno-spodovinsko študijem Trubarjevi Artikuli je ugotovil, kako in čemu je oče slovenske knjige po svoje prikojril za dogmatični tekst s tem, da je zdržil v celoto augsburško, württemberško in saško verziozpevo, v objavi Glogolske in Cirilski Artikuli in njih razmerje do Trubarjevih pa njegov delež pri hruških izdajah tega dela. Knjižni Slovenski protestantski pisci (1934) in za šolsko rabo prirejena izdaja Protestantiski pisci (1934) prinašata izbor najznačilnejših besedil iz spisov in korespondenco protestantskih avtorjev z oznako dobe in glavnih osebnosti ter izčrpnimi opombami k tekstom. Poleg tega je izšlo mnogo njegovih spisov o Trubarju in njegovih sodelavcih na podlagi na novo najdenega arhivskega gradiva. Med drugim je napisal tudi članek Primož Trubar v Trstu in Trubar v Vergerju. Je dopolnil slovenske knjige je dopolnil in populariziral današnje izsledke ter pomen tebeje protestantskega slovnostja.

Protireformacijsko in karolično dobo je obravnaval s komentarnim izborom in prevodom «Valtasorjevo berilo» in z redakcijo Sacrum promtuarium Janeza Svetokriškega, s prispetki o protireformacijski dobi, v katerih je razpravljal o pomenovanju dobe, dopolnil biografске podatke o J. Svetokriškem, Hipolitu, Rogerju in Romualdu, objavil razne rokopiše najdbe in poročal o nekaterih tiskih, ki so veljali za izgubljene. Sem spadajo tudi študija Vpliv protestantskega literarnega dela v Kasteljevih Bratovskih buklicah, Slop, akt o protireformacijski epizodi v Vipavi in prvi prekmurska knjiga, Teminov Mali katekizem. Ti obdobji našega slovnostja je sintetično prikazal in ocenil v Zgodovini slovenskega slovnostja I (1956); in sicer o poglavjih Reformacija ter Protireformacija in barok.

Ukvarjal se je tudi s Prešernom in priredil novo izdajo Poeziji dr. Franceta Prešernega (1949). Iz novejšega slovnostja je priobčil Valjevce Dineopis in Jurčičev Dnevnik leta 1863, o skrbel nove izdaje Jurčičevega Jurija Kozjaka, Hčere mestnega sodnika, Dorna, Treh pomeni in S. Gregorčičev Izbrane pesmi. Pri DZS pa je izhajala od leta 1946 njegova komentirana izdaja Jurčičevega Zbrana dela. Iz arhivsko-hruškega slovnostja je objavil Senovo Karavimil s pjesnikova groba, Epške narodne pesmi in napisal word in opombe h Gradnikovemu prevodu Njegovega Gorskoga vema.

Na področje opisne slovnice in jezika je posegel s knjigama Slovensko proročje in Slovenski jezik. Iz jezikoslovja je napisal mnogo člankov v raznih strokovnih revijah. Sodeloval je pri izdaji Slov. pravopisa, Slovenski slovnici za III. in IV. razred itd. Za srednjo šolo je oskrbel Srbohrvaško vadnico. Napisal je tudi mnogo ocen del s področja slovnice, zgodovine slovenskega slovnostja in jezikoslovja. Sestavil je biografijo dr. Fr. Kidriča do njegove 60-letnice ter napisal mnogo informativnih člankov. Nekaj Rupelovih sestavkov je posevčnih pedagoških in metodičnih vprašanjem povzka materinščine in nekaj našemu bibliotekarstvu. Ze ta kratki pregled njegovega dela priča o njegovi vsestranski dejavnosti in ljubezni do materinščine, ki je bila kot vodilna nit vsega njegovega življenja in dela. Zato pomni njegova smrt ljud udarce naši kulturni dejavnosti.

Njegovi sestri Nadi, naši bini urednici, njegovemu bratu Stanuku, našemu sodelavcu, ter vsem ostalim sorodnikom izrekamo ob bridki izgubi svoje najgloblje sožalje.

Pogreb pokopnika bo v sredo ob 16. uri na Zale. Od 10. do 12. ure istega dne bo truplo izpostavljeno v avli Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani.

Nova «Julija in Romeo» v palestinski vasi

JERUZALEM, 21. — V neki vasi pri Kajfi se je tragično končala ganljiva ljubezenska zgodba med mladenco in mladeničem. Yusuf Kasem, član beduinskega plemena, je ljubil 16-letno Fatmo Ruzek. Prebivalci so spremljali s simpatijo njune dogodiščine, čeprav sta kršila muslimanski običaji, po katerem se ne smeta zaročena srečati pred poroko. Edina ovira uresničenju njunega ljubezenskega snova je bila tma, s katero je deklčin oče zahteval preterano «odkupnino» zanjo, to je 8.000 izraelskih lir, medtem ko je zaročence komaj spravil skupaj četrtino te vsote. Zato je fant sklenil, da napravi samomor ter se je obesil na oliko. Toda kmetje so pravčasno prezevali vrvo in odpeljali fanta v bolnišnico. Dekle, ki je zvedelo za stvar, se je v prepričanju da je zaročence mrtev, zaprlo v svojo kamrico, se polilo s petrolejem, ga prižgalo in umrlo v grozni mukah. Še isti dan pa so v bolnišnici izjavili, da je njen zaročence izven vsake nevarnosti.

Beograjčani si želijo sodobnih dram

Clani kolektiva Sodobnega gledališča v Beogradu so imeli do sedaj že drugi sestanek s člani delovnih skupnosti, na katerem so se pogovarjali o gledališki repertoarski politiki. To akcijo so gledališčniki začeli na pobudo kulturnospesne skupnosti mesta. Ze prve izkušnje so pokazale, da je lahko mnenje širokega kroga občinstva gledaliških predstav zelo in prid prihodnji dejavnosti tega gledališča in tudi drugih gledaliških hiš v Beogradu. Med drugim je pogovor pokazal, da drama iz preteklosti manj privlači občinstva, ker je njihova problematika vsaš daleč od problematike današnjega časa. Sodobno gledališče je ob upoštevanju tega spoznanja sklenilo postaviti na oder na primer dramski roman Oskarja Davila «Beton in kresnice», pripravljati pa se tudi dramatisacija romana Vasa Popovića «Filip na konju».

Nove srbske knjige Na dan praznovanja osvoboditve Beograda se je v knjižnih izlozbah pojavilo šest knjig 56. ko. la Srpske književne zadruge. Zadnja edicija te stare založniške hiše izpričuje novo usmeritev za ložbe, ki si prizadeva za lastno fiziognomijo in za prvo mesto med drugimi založnicami. Svojo najstarejšo zbirko «Kolo» b. zadruga v prihodnje posvetila najbolj aktualnim pojavom v jugoslovenski in tuji književnosti. Slova izmed najpomembnejših izložniških akcij zadruge do veliki antologija srbskega pesništva od 13. do 20. stoletja, ki bo začela izhajati v začetku prihodnjega leta. Ta založba bo izdala med drugim tudi zgodovino Slovenskega izpod peresa Milka Kosca.

Zivahna moderna orkestra sta vzbudila viharno navdušenje

AFRIKI JE POTREBNA ŠIRŠA POLITIČNA ENOTNOST

Napori za ustvaritev pogojev zblizanja afriških strank

Sodelovanje med afriškimi strankami zaostaja za onim, ki ga dosega ostale družbene organizacije-sindikati, mladinske, ženske organizacije itd. - Mnenje več vidnih afriških voditeljev glede potrebe po nekem širšem vseafriškem političnem gibanju

V afriških političnih krogih se zadnje čase pogosto omenja zamisel tesnejšega sodelovanja med političnimi strankami afriškega kontinenta. Gre za dejstvo, kako naj se na sedanji ravni afriškega sodelovanja na etni državi vlad ustvari širša osnova, oziroma okrepi konstruktivni vpliv sforce populaires (ljudskih sil) v prid nadaljnjega razvijanja medafriških odnosov.

Zamisli sama po sebi ni nova. Ze vseafriška konferenca narodov, ustanovljena leta 1958, je imela združiti politične stranke in sindikalne organizacije svobodnih in neodvisnih afriških narodov. Lansko leto so se mladinske organizacije odločile, da se organizirajo, se pravi, da se povežejo v vseafriškem mladinskem gibanju.

Zborovanje sindikalnih predstavnikov v Casablanca (Maroko) maja leta 1961 si je prav tako zastavilo za cilj ustanovitev enotne vseafriške sindikalne organizacije. Dottedle je so sindikalne organizacije glede na člansko pripadnost delile na dve skupini. Sestanek v Adis Abebi pa je splošno vzdušje spremenil in zdaj so v teku novi napori, ki docela upravičujejo neki zmeren optimizem.

Doseženo je bilo tudi koristno sodelovanje med ženskimi organizacijami raznih dežel v posameznih predelih, in to neodvisno od njihove politične usmeritve.

Nacionalne organizacije poljedelcev sedemnajstih dežel so preteklo leto imele ustanovno skupščino Vseafriškega sveta poljedelcev. Sodelovanje na političnem področju potemtakem precej zaostaja v svojem razvoju za ostalimi družbenimi organizacijami. To, čemur pravimo medstrankarski odnosi, pravzaprav niti ne obstaja.

Vseafriška konferenca narodov je od svoje strani odigrala pomembno vlogo, vendar je bila njena dejavnost po dveh letih zmanjšana, nakar je malone docela prenehala. Vtem ko je npr. prej imela redna zasedanja, teče zdaj že tretje leto, ko se razgovarjajo o novem sestanku, do katerega pa doslej še ni prišlo.

Vseafriška konferenca narodov se je pojavila v procesu osvoboditve afriških kolonij, ko so nacionalistična protikolonialna gibanja bila v naraščanju ter v odločni ofenzivi. Konferenca je to ofenzivo spodbujala, nakazovala njeno smer in mobilizirala afriške ljudske sile ter svetovno javno mnenje v prid stvari osvoboditve kontinenta. Predstavljala je skratka pogumnega in naprednega glasnika takratnih afriških težej.

Z ustanovitvijo številnih neodvisnih dežel se je položaj v Afriki, in to še posebno po Adis Abebi, znatno spremenil. Težiče dogajanja se je od borbe proti kolonialni nadoblasti preselilo na nova področja. Cinstelji afriške usode so postali sami afriški narodi in njihove države. Tem spremembam pa se Afriška konferenca ni znala prilagoditi, ostala je takšna, kot je bila prvotno zamisljena - del osvobodilnih težej. Bilo je že, kot je bilo moč izvedeti, kar precej preliminarne in splošnih razgovorov med najbolj vplivnimi afriškimi politikmi, da bi prišlo do uresnitve sodelovanja med političnimi strankami. Prezgodaj je še, da bi se spustili v natančnejšo analizo te važne perspektive, vendar o njej dovolj jasno govorje že mnenja in pogledi, ki so doslej bili izneseni v Maliju in Gani.

Sudanska zveza Malija pripisuje odnosom in sodelovanju političnih strank afriškega kontinenta zelo velik, dolgoročen pomen. Iz razgovorov s političnim tajnikom Idrisom Diarom je razvidno, da bi vodstvo Sudanske unije k reševanju tega vprašanja, ki je bržkone že bolj delikatno in zapleteno kot pa odnosi med afriškimi deželami samimi, želelo pristopiti resno in v vsi odgovornosti.

V Maliju dajejo poudarka dvema platema tega ne ravno enostavnega problema. Organizirano sodelovanje, oziroma zblizevanje in vključevanje stališč političnih strank o najvažnejših skupnih vprašanjih današnje Afrike bo našto svoje opravilo, oziroma bi imelo smisel samo, če bo na tak način moč uresničiti kontinenta no enotnost. Sleherni separatizem, ki je v Adis Abebi na državni ravni bil srečno premagan, bi bil kratkoviden in škodljiv za kakršno si bodi dolgoročnojšo a-

firmacijo naprednih političnih gibanj. Ganska stranka narodne konvencije je že leta 1960 poudarila, da je nastopil čas, ko bi Afrika morala določiti osnovno skupno ideologijo, na katere podlagi bi zatem bilo moč doseči enotnost na državni ravni. Toda dogodki so se razvijali v drugačni smeri. Danes v Gani streme za ekontinentalnim ljudskim gibanjem, ki bi bile v njem zajete vse protimperialistične in demokratične sile Afrike. Takšna strateška koncepcija olajšuje, kot to kažejo tu, afriškimi deželami, ki so že dosegle stopnjo neodvisnosti in se gibljejo v smeri socializma, povezavo z demokratičnimi in pa-

tritičnimi silami dežel, ki niso še dovolj odporne v odnosu do imperialističnih vplivov, da bi zatem skupno zadale odločni udarec imperialističnim pozicijam tako v posameznih državah kot Afriki v celoti, kar bi ideji afriške enotnosti odprlo nove, stvarnejše perspektive.

Na decembrskem kongresu Gvinejske demokratične stranke je generalni sekretar Demokratične stranke Slonokoščene obale, Filip Jase, v prisotnosti partijskih delegacij šestindvajsetih afriških dežel govoril o slavni tradiciji Demokratiškega združenja Afričanov, ki je od leta 1948 do 1957 zajemalo nacionalistična gibanja večine takratnih francoskih

kolonij. Jase je, sklicujoč se na Ufoaje Boanija, zadnjega predsednika omenjenega združenja, odkrito predložil ponovno oživitev te skupine, kot potencialne osnove bodočega širšega združenja afriških političnih strank. Predsednik Gvinejske Seku Ture, prav tako eden od vplivnih voditeljev Demokratiškega združenja Afričanov, pa je že na samem kongresu izrazil številne načelne pomisleke proti vračanju v preteklost. Tudi po mnenju Idrisa Diara, političnega tajnika Sudanske zveze Malija, je čas že prerasel to združenje, ker je danes, kot se je izrazil, Afriki potrebno mnogo širše gibanje.

FRANCE DRENOVEC

«NISMISELNE» ZAMISLI ZNANSTVENIKOV-FANTASTOV SE POGOSTO URESNIČIJO

Umetni sateliti dali prav Velikovskemu Salfridgeov načrt pa čaka na priznanje

Venera zares ni «hladen planet» - «Ognjeni dež» in nafta - Kaj nakazuje odkritja strokovnjakov z oceanografskih ladij «Vema» in «Albatros» - Plastične «vrvice» za rešitev Los Angelesa pred «smogom»

Ko je 1950. leta sovjetski utopistični pisatelj E. Velikovski objavil svoje delo «Trčenje svetov», je doživel med bralci ogromen uspeh. Drzne teorije in hipoteze o predgovorini Zemlje, opis velikanskih katastrof, ki so pretresale naš planet v tisočletjih pred našo dobo, so burile domišljijo bralcev. Znanstveni svet pa te knjige ni sprejel z enakim navdušenjem, kot niti njegovih dveh naslednjih knjig. Ideje Velikovskega s področja paleografije, stratigrafije, etnologije, kozmologije in drugih tak imenovanih «eksaktnih znanosti», so napadli specialisti z mnogovo večjo avtoriteto, kot da je užival avtor. Z drugimi besedami bi lahko rekli, da je Velikovski pogorel.

In vendar so nekatere njegove zamisli v novejši dobi potrdili sovjetski in ameriški umetni sateliti in s tem so se tudi napadi kvalificiranih strokovnjakov proti Velikovskemu ublažili.

Tovrstne neprijetnosti nekega znanstvenega fantastu z visoko kulturo, toda brez ustreznih univerzitetnih naslovov, niso nove. Od P. Blandota, ki je odkril žarke «N» in ki je 1930. letu napravil samonar, ker ga nihče ni hotel resno vzeti v poštev, pa vse do A. Einsteina, je dolga vrsta pionirjev z univerzitetnimi naslovi in brez njih, ki jih je strokovna publika sprejela s sarkazmom in šele pozneje priznala.

Se 1960 se je verjelo, da je Venera - hladen planet. Velikovski pa je pisal: «Ne, ona je topla in njeno ozračje sestoji iz ogljikovega vodika.» Ta trditve je vzbudila vik in krik. Toda lanskega decembra je Mariner II sporočila, da znaša temperatura Venerine površine 425 stopinj C in da so 20 km debeli oblaki, ki ovijajo Venero, sestavljeni iz ogljikovega vodika.

Predvidevanja Velikovskega, torej, niso bila prazna fantazija. Temeljila so na domnevi, da se je Venera razmeroma pozno rodila in sicer po eksploziji enega dela mase planeta Jupitru. In mnogi znanstveniki svetovnega slovesa, kot n. pr. kijevski znanstvenik S. K. Vseksvjetski, Anglež R. A. Lyttleton in W. H. McCrea, Američan F. L. Whipple vztrajajo na skoraj gotovi tezi, da so zemeljski planeti Merkur, Venera, Zemlja in Mars rojeni od enega ali več estarejših planetov in sicer Ju-

pittra, Saturna, Urana in Neptuna.

Seveda je bilo drzno trditi, da je Venera prekrita ali obdana z ogljikovim vodikom ali z drugimi besedami, kot je to trdil Velikovski. Toda od kod njemu ta ideja. Verjetno mu je prišla iz starih zapiskov. Hebrejski, egiptovski, babilonski, indijski, hindujski in drugi zapisi namigujejo na ognjene dežje, ki bi mogli biti goreča nafta in ki da so pred dvema ali tremi tisočlet let deževali, ko je kak tasek kometa šel mimo Zemlje in jo med potjo oplazil. Velikovski predpo-

stavlja, da bi mogel biti «dogovorjen» za to najmlajši planet sončnega sistema, to se pravi Venera, ki je zapuščajoč svojega sočeta Jupiterja šla mimo Zemlje, preden je zavzela svoj sedanji položaj v sončnem sistemu. In v tem «vročem srečanju» je možno, da je Zemlja pobrala nekaj milijonov ton pepela in drugih odpadkov z Venero. Od tod morda izhajajo tudi ogromna «eksplozivna» niklja, na dnu Sredozemskega morja, Pacifika in Indijskega oceana, ki so jih odkrili raziskovalci z oceanografskih ladij «Vema» in «Albatros». Pripomnimo, da v dobi svojega

Opica, ki bi znala plavati, je precej redek primer. To ne velja za Katarino, ki se potaplja celo pod vodo in tu zdrži po nekaj minut. Naučila se je tudi loviti ribe, ki se v plimbi rada brani. Ves ta svoj program Katarina prikazuje v znanem kopalšču Miamiju na Floridi

bo za vas uspešen v vsakem pogledu. STRELEC (od 23.11. do 20.12.). Ne sprejmite naloge, v kateri uspešen izid niste docela prepričani. Potrebno je, da vrnete obisk osebi, ki vam ni ravno pri srcu. KOZOROG (od 21.12. do 20.1.). Dan ni primeren za raziskovanje in naloge intelektualnega značaja. Ne vzemite si prevč k srcu nekega spora. VODNAR (od 21.1. do 19.2.). Dobri novice vam bo omogočila, da boste lahko ukrepali, ne da bi dovesti do uspeha. Manjši nesporazum z drago osebo. RIBI (od 20.2. do 20.3.). Organiziranje važnega posla vam bo uspelo precej časa, zato pa bodo uspehi tem bolj zadovoljivi. Brzajte svoje razurljivosti.

HOROSKOP

DEVICA (od 23.8. do 22.9.). Danes v poslovnem pogledu ne boste najbolj pripravljeni, vendar vam bo sreča stala on strani U. Postavstvi moč vaši ravstvi. TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.). Manjši spvr v delovnem kolektivu ne bo ogrozil obtega uspeha, nekega posla. Preridajte se tatančneje o iskrenosti nekega prijatelja, stva. SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.). Spremenite svojo taktiko, dosleli boste ustrežnejše rezultate. Dan

Prosvetno društvo «Igo Gruden» iz Nabržine je priredilo v soboto in neceljo razstavo slovenske knjige, ki jo je obiskalo lepo število domačinov. Na sliki vidimo mize razstavljenih knjig, ki si jih ogledujejo ljubitelji lepega slovenskega branja

«napovedovanjas» Velikovski ni vedel za te kozmične usledine, kot ni vedel za nenavadna nahajališča steklastih tvarin ali tektita, ki so jih na dnu Pacifika odkrili na površini več kot 700.000 kv. km. Komentar, ki ga je dal glede teh nahajališč strokovnjak M. Ewing je sledeč: «Te tvarine se morejo pojaviti ali z istočasno erupcijo mnogih vulkanov ali pa, še prej, zaradi nekega vesoljskega trčenja.» Ne bomo sedaj opisovali drugih hipotez, ki jih vsebujejo dela Velikovskega in sicer o spremembah v dolžini dneva in noči v drugi zgodovini Zemlje, o spremembi zemeljske osi, o spremembah v magnetnem polju, ki so bile potrjene v najnovejših paleomagnetnih odkritjih, nadaje o kozmičnih katastrofah kot vzrokih uničenja davno izginulih civilizacij itd. Primer Velikovskega je tu v zvezi in prikazan je kot dovolj pogost primer v znanstvenotopistični literaturi, ko se določene fantastične hipoteze najprej odklanjajo, nato pa sprejmejo.

Ustavili se bomo raje pri še eni od absurdnih znanstvenotopističnih idej, ki danes vzbujajo veliko zanimanje med nestrokovnjaki, vtem ko jih strokovnjaki odklanjajo kot visd fantazije, ki pa bi jatra moge postati aktualne.

Prav fantastično se zdi to, kar predlaga Oliver Seifridge o kontroli klime, t. j. o starih sanjah ne le vremenoslovcev, pač pa vsega človeštva. Strokovnjak predlaga specifično rešitev za področje Los Angelesa. Slabe vremenske razmere, ki vladajo v tem delu ZDA v zadnjih dvajsetih letih, so znane. Los Angeles se nahaja v geološkem kotu na ravni morja v Južni Kaliforniji. Robove tega kotla predstavljata planinski sredi z vrhovi okoli 3500 metrov. Sveži zrak s Pacifika poleti in pozimi ustavlja vroči zrak v «kotlu» in s tem preprečuje, da bi se industrijski dim razpršil v ozračju. Posledica tega so strašne megle, ki skupaj z dimom dajejo smog, ki je najgostejši na svetu. Strokovnjaki so predlagali dokaj čudne rešitve, ki bi hkrati bile tudi zelo drage. Med drugimi n. pr. velikanske ventilatorje, ki bi naj jih razmestili po okoliških planinah.

Toda nobena rešitev ni «ako absurdna» in hkrati tako genialna kot rešitev, ki jo je predložil Oliver Seifridge. Ta je predložil, naj bi Pacifik na področju 150 km od obale prekrili s plastično «vrvice», ki bi ojačevala segrevanje morja, kar pomeni tudi zrak nad morsko površino. Današnji prirodni termalni mehanizem bi bil tako postavljen na glavo. Zrak, ki bi prihajal s Pacifika, bi bil toplejši kot je oni nad Los Angelesom in s tem bi bila aventilacija nad tem področjem mnogo hitrejša in bolj učinkovita. Da bi se povečalo segrevanje morja, seveda s pomočjo sončnih žarkov, bi se uporabila črna «vrvice», n. pr. iz plastične snovi in ki bi bila debela en milimeter. Kanci teh vrvic bi bili zasidrani na dnu

morja, nad morsko površino pa bi jo držali baloni. Pravzaprav ne gre za eno vrvice, pač pa za ogromno mrežo vrvic ali če hočemo niti. Uresnitve tega načrta ne bi bilo niti tako drago, gotovo pa bi bilo učinkovito. Proti tem predlogom govore estetci, češ da bi s tem morje spremenili v črnos. In kam potem z lepo lepe Kalifornije? se hudojeje.

Predlog Olivera Seifridgea je trenutno «fantastičen», toda kdo nam more jamčiti, da ne bo v bližnji bodočnosti realnost, saj nas sodobna znanost pogosto preseneča in kritike, ki grejo proti Seifridgeu niso niti od daleč tako ostre in resne, kot so bile one, ki so jih metali na Velikovskega in vendar je Velikovski vsaj deloma uspel, ker so mu poznejša odkritja dala prav.

V ORGANIZACIJI P. D. BARKOVLE

Razpis za II. revijo slovenskih popevk - «Trst '64»

PROSVETNO DRUŠTVO BARKOVLE pripravlja tudi za leto izvedbo Revije slovenskih popevk. Da bi bila izbira popevk čim številnejša, vsestranska in pestra vabi društvo vse one, ki želijo prispevati svoje popevke, k sodelovanju. Pogoji so sledeči: 1. Sodelujejo lahko - tudi z več popevkami - Slovenci, ki stalno bivajo v Italiji, predvsem on iz Trstaškega, Goriškega in iz Beneške Slovenije. 2. Pesmi morajo biti opremljene z naslovom, besedilom in harmonizacijo. 3. Udeleženci tega razpisa naj pošljejo svoje popevke, označene s psevdonimom, v zaprti kuverti. Poleg tega naj v drugi zaprti kuverti, na kateri je naveden imo, navedejo svoj točen naslov. 4. Posiljke s popevkami morajo biti naslovljene na: Prosvetno dru-

štvo Barkovle, TRST, Ul. Cerreto 12. 5. Izbrane popevke bodo objavljene v časopisu, medtem ko odklonjenih ne bomo vrzali. 6. Zadnji rok za predložitve prispevkov s popevkami je 20. december 1963, upoštevajoč datum poštnega pečata. 7. Prispelje popevke bo pregledala in izbrala posebna žirija in iz nje najboljše po vrstnem redu bodo nagradene. 8. Naziv pririditve je: II. Revija slovenskih popevk «TRST '64». Vsi, ki želijo sodelovati pri tej reviji so vabljeni, da prispevajo svoj delež. PEVCI IN PEVKE, solisti in skupine (dueti, tereti, kvarteti), ki želijo nastopiti prihodnje leto na II. Reviji slovenskih popevk «Trst '64», posiljite svoje prijave s točnim naslovom do 20. decembra t. l. na naslov: Prosvetno društvo Barkovle, TRST, Ul. Cerreto 12. Prvočasno boste povabljeni na preizkus in po posebno komisijo.

TE DNI V OPATJI

Mednarodni seminar o otroški tuberkulozi

Te dni je v Opatiji mednarodni seminar o otroški tuberkulozi, ki ga organizira mednarodno središče v Parizu ter zvezni zavod za zdravstveno zaščito v Beogradu. Na seminarju sodeluje okoli sto jug in tujih strokovnjakov. Med predavatelji so najbolj znani domači in tuji strokovnjaki, ki se ukvarjajo s proti TBC službo, posebno glede tbc otrok. Od tujih strokovnjakov, ki delujejo v okviru svetovne organizacije (SZO) in mednarodnega centra za otroke v Parizu (ICE) bodo predavali dr. E. Berthet, generalni direktor mednarodnega centra v Parizu, dr. A. Lotte, načelnik oddelka za tbc v nacionalnem higieniškem inštitutu v Parizu, dr. Holm, gen. dir. mednarodne unije proti tbc, dr. H. Mahler, načelnik oddelka za tbc pri svetovni zdravstveni organizaciji v Ženevi, ter prof. P. Freur, S. Serizeis in Burghard in dr. C. Fillastre od mednarodnega otroškega centra v Parizu. Eden največjih pediatrov naše dobe prof. Robert Debre pa je moral svoje sodelovanje na seminarju odgovoriti zaradi boleznih. Tudi domači strokovnjaki so zastopani kot predavatelji in sicer: prof. M. Saravana, K. Pansini, V. Cupič, doc. F. Fischer ter fitziolog prof. R. Neubauer, M. Grujić, M. Pavlović ter še vrsta drugih. Na seminarju sodelujejo tudi strokovnjaki iz Bolgarije, Madžarske in Poljske.

Fo zaključku seminarja, ki bo trajal do 25. t. m., bo 23. in 27. t. m. sestanek organizacijskega odbora mednarodne študijske akcije o epidemiologiji otroške TBC, na katerem bodo sodelovali načelniki jug. centrov te akcije. Prisotnost domačih in tujih strokovnjakov na tem seminarju dokazuje visoko raven seminarja, hkrati pa je znano, da je TBC še vedno zdravstveni problem, ki ga ne smemo podcenjevati. S tem v zvezi je upravnik fiziološke klinike v Ljubljani prof. dr. Rr. Neuhauer dal izjavo, iz katere povzemamo sledeče: V Jugoslaviji stanje glede tuberkuloze ni najboljše, pa čeprav so predeli, kot npr. SR Slovenija ter področja SR Hrvaške in SR Srbije, kjer se more ugotoviti upadanje tbc pri otrocih. Kljub temu so področja, ki presenečajo zaradi velikega števila hudih obolenj, še posebej pa zaradi visoke odstotka inficiranih otrok.

Leta 1959 je francoski strokovnjak prof. Debre potoval po deželah vzhodne Evrope in obiskal tudi Poljsko ter Jugoslavijo. Iz njegovega potovanja pa mu je potrdilo, da TBC, še posebej pri otrocih, ni bolezen, ki izumira. To ga je kot enega najaktivnejših iniciatorjev mednarodne akcije za raziskovanje dejanskega stanja TBC pri otrocih v teh deželah. Cilj in namen tega seminarja - neubauer - je v tem, da vzbudimo zanimanje predvsem zdravnikov in širše javnosti za problem TBC, poleg tega se upa, da bodo ljudje, ki sodelujejo na tem seminarju, imeli priložnost spoznati se predvsem s preventivnimi ukrepi proti TBC. Brez dvoma, da se bo na ta način najhitreje in najlaže uresničilo tesno sodelovanje med najvažnejšimi panogami zdravstvene službe in vse kaže, da se bo s tem začel nov, močnejši razvoj v tej smeri.

Radio Trst

TOREK, 22. OKTOBRA 1963
Radio Trst A
7:00: Kodača; 7:30: Jutranja glasba; 11:30: Slovenski motivi; 11:45: Ameriški odmevi; 12:15: Pomonček s poslušalkami; 12:30: Iz glasbenih spominov; 13:30: Glasba po željah; 14:00: Klavirski duo Russo-Safred; 17:20: Glasbene katehede; 18:15: Umetnost, književnost in prireditve; 18:30: Jug. sodobna simf. glasba; 19:00: Kitaristi Sabicas in Escudero; 19:15: Pisan balončki; nato Max Gregor in Bert Kaempfert; 20:00: Sport; 20:30: Znanj. motivi; 21:00: Znameniti jurniki; 22:00: Bravničarja; 22:20: Ples v blue jeans.
12:00: Ploča; 12:25: Tretja stran; 13:15: Kot juke-box; 13:45: Litigi Candoni; «Edipo a Hirschimas»; 14:15: Trstaške popevke; Koper
6:15: Jutranja glasba; 7:00: Prebrs RL; 7:15: Glasba za dobro jutro; 7:30: Za delovne kolektive; 9:30: Orkestralni melodije; 10:00: Prenas RL; 11:00: Otroški kotič; 11:30: Lhotka Kalisti in Ino Perišič; 12:00 in 12:50: Glasba po željah; 13:40: Slovenski okteti; 14:00: Orkestralni moziki; 14:40: Zabavne popevke; 15:30: Komorni na glasba; 16:10: Lalka glasba; 16:15: Glasbeni paberki; 16:45: Literarne beležke; 17:00: Operne scene; 17:40: Glasbene sanje in želje; 18:00: Prenas RL; 19:00: Poje Pino Donaggio; 19:30: Prenas RL; 22:15: Orkester Zacharias; 22:40: Stari mojstri; 23:00: Prenas RL.
6:30: Vreme na ital. morjih; 8:20: Naš jutranji pozdrav; 8:50: Strani iz albuma; 9:10: Srečanje s psihologom; 9:15: Pesmi; 10:00: Opera antologija; 10:30: Radijska sola; 11:00: Sprehodi skoni čas; 11:15: Koncert; 14:55: Vreme na ital. morjih; 15:15: Likovna umetnost; 15:30: Nove plošče; 15:45: Ital. pesmi in plesi; 16:00: Program za najmlajše; 16:30: Komorna glasba; 17:25: Simfonični koncert; 18:45: Plesna glasba; 19:10: Oddaja za delavce; 20:25: Adriano Luadri: all testamenti di Euridice.
II. program
7:35: Jutranja glasba; 8:25: Minu; 9:00: Ital. pentagram; 9:15: Ritem in fantazija; 10:35: Nova ital. pesmi; 11:00: Vesela glasba; 12:00: Glasba danes; 14:00: Pevec; 15:00: Pesmi leta; 15:15: Za vas izbrani motivi; 15:35: Koncert v manjzari; 16:00: Rapsodija; 16:35: Panorama motivov; 16:50: Ital. narodne pesmi; 17:00: Filmske novosti; 17:35: Mala enciklopedija; 18:35: Emotni razred; 18:50: Vaši izbranci; 20:35: Dvajset let novosti; 21:45: Glasba v večeru; 22:10: Jazz.
III. program
18:30: Gospodarska rubrika; 18:40: Tuji periodični tisk; 19:15: Angleška kultura; 19:30: Vsakovečerni koncert; 20:30: Revija revij; 20:40: Vivaldivjeve in Galupijeve skladbe; 21:20: Na programu Beethoven; 22:15: Literarna oddaja; 22:45: Glasba danes.
Slovenija
5:00: Dobro jutro; 6:20: Angleščina; 8:00: Domače viže; 8:30: Zabavni zbori; 8:35: Radijska sola; 9:25: Iz Beethovenjeve «Norme»; 10:15: Pisana paleta; 10:40: Srbski skladatelji; 11:00: Pozor, nimaš prednosti; 12:00: Zabavna glasba; 12:25: Ansambel Boruta Lesjaka; 12:40: Lepe melodije; 13:15: Obvestila; 13:30: Veliko moskovsko gledališče; 14:05: Radijska sola; 14:35: N'may čez izoro; 15:15: Zabavna glasba; 15:30: V torku na svidenje; 16:00: Vrak dan za vas; 17:05: Koncert po željah; 18:00: Aktualnosti doma in v svetu; 18:10: Instrumentalni solisti; 18:20: Plesni orkester RTV Ljubljana; 18:45: Na mednarodnih križpotjih; 19:05: Glasbeno razgledanje; 20:00: Skupni program JRT; 20:20: Richard: Mala suita čakanja; 20:54: Zabavna glasba; 21:20: Sereadani večer; 22:10: Glasbena meditacija; 22:15: Skupni program JRT; 22:50: Komorni koncert; 23:00: Zvezice; 8:30 do 12:40: TV sola; 18:00: Program za najmlajše; 19:00: TV dnevnik; 19:15: Slikarstvo, kiparstvo in arhitektura; 20:15: Sport; 20:30: Dnevnik; 21:05: Film «Zvijljenje se obnavlja»; 22:35: TV razprave, ob koncu Dnevnik.
Ital. televizija
8:30 do 12:40: TV sola; 18:00: Program za najmlajše; 19:00: TV dnevnik; 19:15: Slikarstvo, kiparstvo in arhitektura; 20:15: Sport; 20:30: Dnevnik; 21:05: Film «Zvijljenje se obnavlja»; 22:35: TV razprave, ob koncu Dnevnik.
Jug. televizija
NI SPOVEDA.

IZPRAVIČENO NEZADOVOLJSTVO ŽRTEV NAČIZMA
Izplačevanje odškodnine internirancem naj bi se začelo šele čez dve leti?

V seznamu nacističnih taborišč so vključili tudi tržaško Rižarno. Kakor smo že poročali, je bila vlada na podlagi zakona št. 404 od 6. februarja 1963 glede izplačila odškodnine političnim internirancem...

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN
Brezuspešen priziv štirih kalilcev nočnega miru

Niti tolko se niso potrudili, da bi svoje prizive utemeljili - Delno znizana kazen soferju zaradi povzročitve smrtne nesreče

Pred prizivnim sodiščem (predsednik Salis, tožilec Santonastaso, zapisknik Parigi) so se zagovarjali večerji štirje mladeniči, ki so bili obtoženi, da niso hoteli pokazati karabinjerjem svojih obojnih listin...

KINO «IRIS» PROSEK
«LA FINESTRA SUL CORTILE»
Kino na Učincinah
Ritfi in Tosno

Goriško-beneški dnevnik

JUTRI ZVEČER NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Gorici odkazati pravo mesto v deželnem regulacijskem načrtu

Inženirska zbornica se upravičeno boji, da se bo v Cagliariju slišalo samo mnenje Trsta in Vidma. Jutri zvečer ob 18. uri se bodo usedli za okroglo mizo v dvorani trgovinske zbornice...

PO SEDMIM DNEH NAPORNEGA DELA
Strokovnjaki iz Ljubljane so se vrnil iz Longarona

Klasificirali so 320 trupel, večje število pa so jih identificirali. Skupna Zavoda za sodno medicino v Ljubljani, ki jo vodi vodja prof. Janez Milčinski...

Občinska komisija za davke v Sovodnjah

V Sovodnjah so na zadnji seji občinskega sveta izvolili naslednje člane občinske komisije za pritožbe proti občinskim davkom: Peter Tomšič (Sovodnje), Mirko Hmeljak (Sovodnje), Marcel Devetak (Vrh), Andrej Ožbot (Rupa), Jožef Mamič (Peč), Ludvik Peric (Peč), Danilo Cotič (Sovodnje), Jožef Pipan (Gaberje), Franc Tomazič (Rupa), Ludvik Devetak (Vrh)...

Proslava 111-letnice korpusa javne varnosti

Proslave 111. obletnice ustanovitve italijanske policije, ki je bilo v nedeljo jutraj se je v dvorani hotela Roma v Trzinu pričel 9. pokrajinski kongres Socialistične stranke Italije...

V Rimu bosta dva delegata zastopala goriške socialiste

V novem pokrajinskem odboru PSI so tudi Marko Waltritsch iz Gorice, Karlo Sošol iz Pevme in Karlo Černic iz Doberdoba «Levica» ima trinajst mest v odboru, «avtonomisti» deset

Nezgodna lovca iz Petovelj

V nedeljo je prišlo v lovskem rezervatu v Petoveljah do lovne nezgode, ki je druga hujša nezgoda te vrste v letošnji jesenski lovski sezoni.

Z avtom podri žensko

Ko je hotela prečkati cesto pred begunskim taboriščem v Padrihah je 58-letno Anno Larich por. Belle iz Ul. Milano v nedeljo proti večeru podri z avtom Fiat 600 TS 23198 37-letni Karlo Sabadini iz Soče San...

Goričan z motorjem trčil v avto

71-letni upokojenec Romano Riccardo iz Gorice, Ul. Capucini 13, je včeraj izkoristil sončni nedeljski dan in prišel na izlet v Trst s svojim motornim kolesom.

Zaradi slabosti padel s postelje

Včeraj okrog 10.30 so na drugi ketrški oddelek bolnišnice sprejeli 72-letnega nezgodnega upokojenca Antonia Rizzana iz Drevoreda XX. septembra 67. V avtu RK ga je spremljala 67-letna sestanovalka Giuseppina Stock, ki služi pri Rizzanu kot hišna pomočnica.

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Samopomoč kmetov iz Št. Lenarta za popravilo poljskih poti

Ustanovili so poseben konzorcij v ta namen. Te dni so imeli kmetje iz Št. Lenarta v Beneški Sloveniji posvetovanje, na katerem so obravnavali rane krajevne probleme.

Preselitev urada bivših preganjancev

Urad bivših političnih preganjancev, ki je imel doslej svoje prostore v Gorici, na Trnavniku, se je preselil na Korzo Italija 54/I v nove prostore pokrajinskega sedišča PSDI. Urniki za stranke je ostal nespremenjen.

Gostje iz Italije na obisku v Ajdovščini

V Ajdovščino je včeraj prispela devetčlanska delegacija občine Montebelluna iz province Verona, ki bo nekaj dni gost tamkajšnje občinske skupščine.

Povozil je pešca in prišel pod avto

V nedeljo okrog 20. ure je prišlo na državni cesti blizu Kaprive do prometne nezgode, pri kateri sta bila dva ranjena. Motociklist 42-letni Nicolò Russian iz Kaprive, Ul. Roma 5, je s svojim motociklom ob strani zadel 21-letnega goveda Rosaria Molinarja, ki je peščen bil prejet nim. Zaradi tega trčenja je izgubil kontrolo nad svojim vozilom, ki je krenilo preko ceste na levo polovico prav v trenutku, ko je z nasprotni strani povozil pešca.

Grobove je mogoče urediti najkasneje do 27. oktobra

Goriško županstvo sporoča, da morajo lastniki grobov na glavnom nekropiji v Ljubljani, ki jih je povzročil v letih 1945-1948, najkasneje do 27. oktobra, da bodo nered za dan vseh mrtvih.

Črn dan za okoličane

V goriški civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so včeraj pridržali na zdravljenju tri poškodovane okoličane.

Slavnostni nastop gojencev ob 10-letnici glasbene šole

Glasbena šola v Sempetru pri Gorici je praznovala 10-letnico svojega obstoja. To pomembno obletnico je praznovala s slavnostnim nastopom svojih gojencev v domu Partizan. Udeležilo se ga je veliko števil ljubiteljev glasbe ter zastopniki zamejskih Slovencev.

Črn dan za okoličane

V goriški civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so včeraj pridržali na zdravljenju tri poškodovane okoličane.

Črn dan za okoličane

V goriški civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so včeraj pridržali na zdravljenju tri poškodovane okoličane.

Črn dan za okoličane

V goriški civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so včeraj pridržali na zdravljenju tri poškodovane okoličane.

Črn dan za okoličane

V goriški civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so včeraj pridržali na zdravljenju tri poškodovane okoličane.

Črn dan za okoličane

V goriški civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so včeraj pridržali na zdravljenju tri poškodovane okoličane.

Črn dan za okoličane

V goriški civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so včeraj pridržali na zdravljenju tri poškodovane okoličane.

Črn dan za okoličane

V goriški civilni bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto so včeraj pridržali na zdravljenju tri poškodovane okoličane.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

V JUGOSLOVANSKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

Crvena zvezda pred Dinamom v vodstvu prve zvezne lige

V primorskem derbiju SNL neodločeno brez gola

Crvena zvezda si je tudi po nedeljskem 8. kolu prvenstva I. jugoslovanske zvezne lige ohranila prvo mesto v lestvici...

Tudi Rijeka je po dolgem času prišla do dveh točk, s katerima je preskočila v lestvici v nedeljo premagano Vojvodino...

MESTRE, 21. — Jutri zvečer bo zagrebška Trešnjevka vrnila obisk nogometni enajstoričnici Venezia...

I. ZVEZNA LIGA

Table with 2 columns: Team name and score. Includes Rijeka-Vojvodina, Zeljeznica-Beograd, Hajduk-Partizan, etc.

II. ZVEZNA LIGA

Table with 2 columns: Team name and score. Includes Zagreb-Sibenik, Varteks-Maribor, BSK-Slavonija, etc.

SCL

Table with 2 columns: Team name and score. Includes Delamaris-N. Gorica, Ljubljana-Rudar, Olimpija B-Slovan, etc.

EVROPSKO PRVENSTVO V ODBOJKI

17 moških in 13 ženskih državnih reprezentanc

Udeleženci razdeljeni v štiri izločilne skupine

BUKARESTA, 21. — Atleti iz 17 držav in atletinje iz 13 se bodo od danes pa vse do 2. novembra borili v sklopu svojih državnih reprezentanc za moški in ženski evropski prvenstvo...

LIGA PO ŠESTEM KOLU NOGOMETNEGA PRVENSTVA

Z Milanom, Lanerossi, Juventusom in Bologno štirje na vrhu lestvice

Milan z 9 točkami na vrhu lestvice A lige. In za njim z istim številom izkupička se Lanerossi iz Vicenze, Juventus in Bologna.

Table with 2 columns: IZIDI and LESTVICA. Lists teams and their points/goals.

V SREDO 23. T. M.

Prenos JTV tekme Anglija-reprez. sveta

LONDON, 21. — Danes so objavili imena nogometašev, ki bodo obklesali dres reprezentance svetovne tekme ob 100-letnici angleške nogometne zveze...

Največje presenečenje pa je pripravilo moštvo iz Vicenze med gostovanjem v Rimu, kjer je brez usmiljenja, z lastnimi silami brez vsakršne pomoči sreče spravilo na kolena Lazio.

Tretji izid, ki pade v oči je zmagal Juventus nad Romo. Od gostov so vsi poznatalci nogometa veliko več pričakovali in ker je v vrstah turinske enajstoričnice manjkali tudi disqualificirani Sivori, so nekateri celo predvidevali zmago Rimljanov.

Čeprav je Sampdoria sprejela v goste Inter s hermetično obrambo, to seveda je kar se tiče rezultata, medtem ko so z igro, posebno v prvem polčasu zadovoljivi in nihče bi se ne čudil, če bi se dvojni zaključil brez zmagovalca in poraznega.

Čeprav je Sampdoria sprejela v goste Inter s hermetično obrambo, to seveda je kar se tiče rezultata, medtem ko so z igro, posebno v prvem polčasu zadovoljivi in nihče bi se ne čudil, če bi se dvojni zaključil brez zmagovalca in poraznega.

Tudi Catania je obogatela za obe točki in to po zaslugi bisvega igralca nedeljskih gostov. Zmagal je slavila tudi Fiorentina, pa čeprav se je Spal trdovratno branil. Fiorentina niso bili v dobrem dnevu, a so imeli na srečo razpoložena Hamrina, ki je zadal gostom udarec, na katerega, še posebno, ker jim sodnik ni priznal upravičene enajstmetrovke, niso znali in mogli odgovoriti.

Preostale tekme pa se so končale z delitvijo izkupička. Modena je Genoi odčepila točko in isto se je posrečilo Atalanti in Mantovi ter Bariju v Messini.

SABLANJE

BEOGRAD, 21. — Italijanka Colombetti je zmagala na mednarodnem sablaškem turnirju v Beogradu. V finalu tekovanja s fletom je Italijanka premagala najprej Poljakino Plecevkovo 8:4 in nato še favorizirano za končno zmago Gorokovo (SZ) prav tako 8:4.

V PRIJATELSKI TEKMI

TRIESTINA-NAPOLI 1:0

Vitali iz enajstmetrovke strelec gola

NAPOLI: Pontel; Garzena, Gatti; Emoli, Girardo, Corelli; Bolzoni, Rosa, Canè, Ronzon, Gilardoni. TRIESTINA: Di Vincenzo; Frigerio, Vitali; Sadar, Varglien II, Ferrara; Orlando, Datio, Vit, Novelli, Rancasi. SODNIK: Acerense. KOTJE: 8:4 za Napoli.

NEAPEL, 21. — Napoli je v nedeljo ponovno nastopil na lastnem igrišču. Tokrat v prijateljski tekmi s Triestino, ki je na daljnem jugu pokazala več življenja kot na domačih tleh. Tržačani so bili skozi boljše in hitrejši, žal pa nimajo v svojih vrstah močnega napadalca, ki bi se znal uspešno upirati branilec nasprotnega moštva. Zmaga Triestine ni prišla iz akcije pač pa iz enajstmetrovke. Sicer popolnoma upravičena, ker so branilci Neaplja preprečili gostom, da bi šli proti vratom. Morda so tedaj preprečili gol, niso pa ga mogli po živšgu sodnika, ki je Tržačanom prisodil enajstmetrovko. Streljal je Vitali in Cuman je bil na kolenuh brez moči. Kakor so bili brez moči domačini v izkajni usaji ne odločnega izida, s katerim bi kolikor toliko zadovoljili domače navijače, ki so imeli aplavze le za Triestino.

MLAJŠI MLADINCI SKORAJ NISO MOGLI BOLJE ZAKLJUČITI LETOŠNJE SEZONE

Na deželnem prvenstvu v Trstu so bili doseženi rezultati res velike vrednosti in tudi dva nova deželna rekorda. Za prvega je poskrbel ovirar Da Rosa na progi 250 m. Atlet je tekel 33,2 štiri desetinke bolje od Bramuzija; res dobro je šlo tudi borovcu Gombaču, ki je dokončno potrdil drugo mesto v deželi z dobrim časom 36" (nov rekord Borra).

Na isti progi, sicer brez zaprek, smo lahko videli fantastičen tek Toninija. Državni prvak je hotel čim več približati Milanu Vicardiju (28"8). Tek je bil seveda izredno hiter, uro so pokazale 29,2, čas, ki je drugi v Italiji. Zadovoljiv je tudi čas 34,7 borovca Petarosa.

V skoku v višino smo doživeli nemogoče presenečenje. Za prvo mesto je bil sicer favorit Musulin, druga bi pa morala biti Hreščak ali Fabjan. Oba borovca sta imela slab dan. Ze na 180 sta zgrešila nekaj skokov, na 165 pa sta popolnoma odpravila. Fabjan je bil četrti, Hreščak pa je drugo mesto prepustil članu goriške Olimpije Sussiju.

Ne navaden je bil tudi finale na 60 metrov ovire. V predteku je dosegel Nadalutti 8", porazno pa je šlo Lepreju, ki se je sicer spustil za finale, dosegel pa je izredno slab čas 10". V finalu se je Lepre prebudil, Nadalutti je bil še hitrejši, Lepre pa je navdušil na cilju z akrobatskim skokom, s katerim je pridobil vsaj eno desetinko sekunde. Časa sta bila za oba izredna: 8"6 in 8"8. Zelo dobro znamko je dosegel tudi videnski sprinter Corubolo. Na 800 m je premočno zmagal z 2'10".

Med metali je zmagal Plett v krogli; znamko 14,12 pa je dosegel komaj v zadnjem metu in sploh metal daleč pod svojimi zmogljivostmi. Zamaro je bil prvi v metu diska z znamko čez 40 m. Radovan Fučka pa je bil brez tekmecev v metu kopja. Orožje je pristalo pri 52,50 m. Kar je nov rekord Bora (prejšnji Dolenc 50,70) in tudi tretji letošnji najboljši rezultat v Italiji. Izredna je bila tudi serija Fučke: 50,74; 51,48; 52,25; 52,50 in dva meta približno 50 metrov, katera pa niso izmerili.

Med ostalih disciplin velja omeniti tek na 800 m, kjer je Mermi že tretjič z inteligentno taktiko premagal deželnega rekorderja Mihčiča, pohvalo pa zasluži tudi tudi stafeta. Udinese in Ginnastica sta po ostri borbi zadnjih tekašev Corubola in Toninija dosegli odlično čast 45" in 45,7, četrti Bora pa, čeprav v okrnjeni postavi (brez Starca) 48,7, kar je za dobre 3 sekunde bolje od prejšnjega društvenega rekorderja. Borovci so se odlikovali predvsem v menjavah, ki so bile v vseh prejšnjih tekih največja hiba.

BRUNO KRIZMAN

Izidi: Kroglja: 1. Plett (CRDA Tržič) 14,12. 9. SANCIN (BOR) 10,04. 250 m zapreke: 1. Da Ros (Libertas Videm) 33,2 (deželni rekord), 2. GOMIČAR (BOR) 35", 250 m: 1. Tonini (Ginnastica) 29,2

BOR: AGI 2:1 (8:15, 15:8, 15:1)

NA ATLETSKEM PRVENSTVU MLAJŠIH MLADINCEV

Nova deželna rekorda Toninija in Nadaluttija

Fučka uspešen tudi v metu kopja: 52,50 m

MLAJŠI MLADINCI SKORAJ NISO MOGLI BOLJE ZAKLJUČITI LETOŠNJE SEZONE. Na deželnem prvenstvu v Trstu so bili doseženi rezultati res velike vrednosti in tudi dva nova deželna rekorda.

Med metali je zmagal Plett v krogli; znamko 14,12 pa je dosegel komaj v zadnjem metu in sploh metal daleč pod svojimi zmogljivostmi. Zamaro je bil prvi v metu diska z znamko čez 40 m. Radovan Fučka pa je bil brez tekmecev v metu kopja.

Orožje je pristalo pri 52,50 m. Kar je nov rekord Bora (prejšnji Dolenc 50,70) in tudi tretji letošnji najboljši rezultat v Italiji. Izredna je bila tudi serija Fučke: 50,74; 51,48; 52,25; 52,50 in dva meta približno 50 metrov, katera pa niso izmerili.

Med ostalih disciplin velja omeniti tek na 800 m, kjer je Mermi že tretjič z inteligentno taktiko premagal deželnega rekorderja Mihčiča, pohvalo pa zasluži tudi tudi stafeta. Udinese in Ginnastica sta po ostri borbi zadnjih tekašev Corubola in Toninija dosegli odlično čast 45" in 45,7, četrti Bora pa, čeprav v okrnjeni postavi (brez Starca) 48,7, kar je za dobre 3 sekunde bolje od prejšnjega društvenega rekorderja.

Borovci so se odlikovali predvsem v menjavah, ki so bile v vseh prejšnjih tekih največja hiba.

BRUNO KRIZMAN

Izidi: Kroglja: 1. Plett (CRDA Tržič) 14,12. 9. SANCIN (BOR) 10,04. 250 m zapreke: 1. Da Ros (Libertas Videm) 33,2 (deželni rekord), 2. GOMIČAR (BOR) 35", 250 m: 1. Tonini (Ginnastica) 29,2

BOR: AGI 2:1 (8:15, 15:8, 15:1)

V NEDELJO V GORICI: ZMAGA ŽENSKE ŠESTORKE BORA

TUDI V POVRATNEM DVOBOJU Z AGI

V naslednjih dveh nizih pa ni bila zmaga Tržačank nikoli v dvojni. S ostrimi servisi so prisilile gostiteljice na predajo, pa čeprav so Goričanke skušale z vsemi močmi streliti z mesta Tržačanke. Te jim niso šle na limanice in so jih priklenile pri 8. Se slabše je predlo Goričankam v zadnjem setu, ki nima zgodovine. Borovke so z močnimi servisi in s točlenimi žogami brez usmiljenja napredovale in so le redkokdaj prepustile zmedenim gostiteljicem žogo. Sicer pa je izid nedeljske tekme v Gorici dovolj zgodovnen: BOR: AGI 2:1 (8:15, 15:8, 15:1)

»Da, zadržal se je,« je rekel zdravnik. Sedaj je ovohaval kozarec. Pomočil je prst v ostanek pijače na dnu in se zelo previdno dotaknil prsta z jezičnico. Takoj se je ves izpremenil. General Macarthur je rekel: »Nisem vedel, da človek lahko umre kar tako — od zadržitve!«

Emilija Brent je rekla z jasnim glasom: »Sredi našega življenja smo blizu smrti.« Doktor Armstrong je vstal in rekel osorno: »Ne, človek ne umre kar tako, od zadržitve, Marston ni umrl naravne smrti.«

Vera je vprašala prav tihot: »Ali je bilo — kaj — v whiskyju?« Armstrong je priklimal. »Da — ne vem pa, točno kaj. Vse kaže na to, da gre za enega izmed članidov. Ni pa značilnega vonja po pruski klini. Mislim, da gre za kalijev cianid. Ta deluje skoraj v trenutku.«

Sodnik je vprašal s strogim glasom: »Ali je bil strup v njegovem kozarcu?« »Da.« Zdravnik je stopil k mizi, na kateri je bila pijača. Odmašil je steklenico whiskyja, povohal in pokusil. Potem je pokusil sodavico. Zmajal je z glavo in rekel: »Tu je vse v redu.« »Ali menite, da si je dal strup v kozarec kar sam?« je vprašal Lombard. Armstrong je priklimal nekam negotovo. Rekel je: »Tako vsaj kaže.« Blore je pripomnil: »Samomor, kaj? Čudna je ta zadeva!«

Vera je rekla počasi: »Nikoli, si ne bi mislila, da si bo sam vzel življenje. Saj je bil tako živahen — in tako rad se je zabaval. Ko se je danes zvečer pripeljal z avtom po hribu navzdol, je bil podoben — podoban — ah, ne morem povedati!«

Toda vsi so vedeli, kaj je hotela povedati. V cvetu svoje mladosti in moškosti je bil Marston kakor kako nesmrtno, božansko bitje. In sedaj je ležal ves skrivljen in zlomljen na tleh. Doktor Armstrong je rekel: »Ali je še kaka druga možnost razen samomora?« Vsi so zmajali z glavo. Nobene druge možnosti ni. Steklenic s pijačo se ni nihče dotaknil. Vsi so videli Antona Marstona, kako je stopil k mizi in si sam natočil pijačo... Torej si je tudi sam vsul strupa v kozarec.

In vendar — zakaj naj bi Anton Marston napravil samomor? »Veste, gospod zdravnik,« je rekel Blore zamišljeno, »nekaj se mi ne zdi v redu. Gospod Marston ni spadal med ljudi, ki so nagnjeni k samomoru.«

»Tudi jaz mislim tako,« je rekel Armstrong. 2

Za enkrat je ostalo pri tem. Kaj pa naj bi še rekli o tej stvari? Armstrong in Lombard sta odnesla negibno telo Antona Marstona v njegovo spalnico, ga položila na posteljo in ga pokrila z rjuho. Ko sta se vrnila v salon, so drugi še vedno stali v gruč; nekoliko jih je treslo, čeprav noč ni bila mrzla.

Emilija Brent je rekla: »Najbolje bo, da gremo spat. Pozno je že.« Bilo je že čez polnoči. Predlog je bil pameten — vendar

Gospod sodnik Wargrave se je slačil v svoji sobi in se pripravil, da bi legel v posteljo. Premišljeval je o Edvardu Setonu.

(Nadaljevanje sledi)

Agatha Christie: DEŠET ZAMORČKOV ŠLO JE...

PETO POGAVLJE

To se je zgodilo tako hitro in nepričakovano, da je vsem zastal dih. Vsi so neumno strmeli v skrivljeno postavo na tleh. Potem je skočil pokonci doktor Armstrong, stopil k truplu ter pokleknil. Ko je dvignil glavo, so bile njegove oči vse zbegane.

»Moj bog! Mrtev je,« je rekel s tihim prestrašenim glasom. Tega niso mogli razumeti, vsaj takoj ne. »Mrtev? Mrtev? Ta mladi nordijski bog, poln zdravja in življenjske energije... uničen kar v trenutku. Mladi in zdravi ljudje ne umirajo tako — se ne zadržijo kar tako z whiskyjem in sodo...«

Ne, tega niso mogli razumeti. Doktor Armstrong si je ogledal mrtvečev obraz. Ovohal je posinele, spačene ustnice. Potem je vzel v roko kozarec, iz katerega je pil Anton Marston. General Macarthur je vprašal: »Ali je res mrtev? Ali mislite, da ga je zadržilo — in je umrl?«

GORIŠKI NOGOMET

Prvi uspehi enajstorič iz Podgore in Sovoden

Juventina je izgubila prijateljsko tekmo na domačem igrišču

Včerašnje prvo tekovanje v drugi pokrajinski kategoriji nogometašev se je ugodno izteklo ne samo za Podgorce, ki so na tujem igrišču v Slovencu odlično in prepričljivo odpravili domačine z visokim rezultatom 3:0 ter s tem pokazali svojo dobro pripravljenost, ampak tudi za Sovodence, ki so gostovali v Krmnu.

Sovodenski nogometaši so igrali proti domači ekipi Cormontium, ki jim je že v prvih osmih minutah kar dvakrat potresla mrežo. Kljub temu začetnemu neuspehu pa so gostje prešli v protinapad in ob koncu izenačili rezultat, tako da je tekma končala z 2:2. Tako se jim je posrečilo primesti iz Krmna točko, kar je za začetek kar dobro. Ta prvi uspeh naj jim bo v bodro, da bodo z enako poštrevnostjo in disciplino nastopili tudi na bodočih tekmah. Pripomni mo naj, da bi bil uspeh lahko še večji, če ne bi manjkali nekateri igralci, kar je bilo sovodenski ekipi samo v škodo.

Manj sreče pa je imela v nedeljo Juventina v prijateljski tekmi z Romano iz Tržica. Čeprav so igrali

doma v Standrežu, Juventinci gostom niso bili kos in so tekmo izgubili z rezultatom 4:1. V prvem polčasu so vodili domačini z rezultatom 1:0, v drugem polčasu pa se jim je poznala utrujenost in vso pobudo so prevzeli gostje, ki so natresli kar štiri žoge v vrata do mladinov. Tekma je vsekar potekala, da je domačinom potreben še trening, poleg tega pa tudi večja razgibanost in manj nervoze pri igri. Tudi mlade igralce, ki nastopajo v moštvi prvič, je treba postopoma in sistematično uvajati v igro. Vsekar kar navijači upajo, da bo ta prijateljska tekma domačinom koristila ob začetku tekovanja prihodnje nedelje.